

ਪੂਰਾ ਬੈਂਚ

ਵੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਜੇ., ਐਸ.ਡੀ. ਬਜਾਜ ਅਤੇ ਜੀ.ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.ਜੇ.

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ,-
ਜਵਾਬਦੇਹ।

1988 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 10952 ।

23 ਅਗਸਤ 1989

ਸੰਵਿਧਾਨ 1950-Arts. 14,15 ਅਤੇ 16 ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ- ਤਰੱਕੀ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ-ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗੈਰ-ਰਿਜ਼ਰਵਡ ਮੋਹਰਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ- ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ- ਕੀ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਗਿਣਤੀ ਹੈ-ਰੇਸਟਰ ਅੱਕ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਹਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੋਗ- ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ-ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਨਕਾਰ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਹੈ- ਅਜਿਹੇ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਵਧਤਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਖਵੇਂ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ-ਜਨਰਲ ਵਰਗ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਰਖਿਅਤ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16 (1) (i) (2), ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਕਾਡਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਤੋਂ ਵਧ ਰਵੇ। (ਪਰਾ 24)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ "ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ" ਦੇ ਵਿਰਧ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਰੇਸਟਰ ਦੇ ਅਗਲੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ 24)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰੇਸਟਰ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਢੁਕਵੇਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਲਾਸ I, II, III ਅਤੇ IV ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ (ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਬੋਧਿਤ ਰੋਸਟਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਬਿੰਦੂ ਦੂਜੇ ਸਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਰੋਸਟਰ ਅੰਕ ਅਨੁਸਾਰੀ ਜਾਤੀਆਂ/ਪਛੜੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੋਧ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਅੰਕ ਹਨ। ਅਨੁਸਾਰੀ ਜਾਤੀਆਂ/ਪਛੜੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ/ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਸਰਬਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੀਤੀ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਉਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਤੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। (ਪਰਾ 24)।

(ਇਹ ਕੇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ. ਡੀ. ਬਜਾਜ ਵੱਲੋਂ 29 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ. ਡੀ. ਬਜਾਜ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੀ. ਆਰ. ਮੋਜੀਠੀਆ ਨੇ 23 ਅਗਸਤ, 1989 ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ:

- (a) 1982 (2) SLR ਪੰਨਾ 307, ਜ਼ੇਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ; ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੈਂਡਮਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ, ਅਤੇ 18 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ (ਅਨੁਬੰਧ P-7);
- (b) ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਾਲਗ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਬੇਅਸਰ, ਬਲੜੀ ਅਤੇ ਸੀਅਮਪੀ ਨੰਬਰ 3569 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋ- 1983 ਦਾ 3570 ਸੀਏ ਨੰਬਰ 3326 ਅਤੇ 1982 ਦੇ 3327 ਵਿੱਚ।
- (c) ਮੈਂਡਮਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਈਸੀ ਕਲਾਸ I ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਸਕੂਲਜ਼) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ;
- (d) ਅਨੁਸਾਰੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਸਕੂਲਜ਼) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਦਉੱਨਤ ਕਰਨ/ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਸਪੈਂਡੇਟ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ;
- (e) ਅਨੁਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ;
- (f) ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ;

(g) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
ਐਚ.ਐਸ. ਨਿੱਝਰੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਾਰੂ-ਐਟ-ਲਾਅ ਅਤੇ ਪੁਨੀਤ ਜਿੰਦਲ, ਓਪੀ ਅਲੀਪੁਰੀਆ
ਅਤੇ ਟੀਪੀ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਐਚ.ਐਸ. ਰਿਆੜ ਸੀਨੀਅਰ ਡੀਏਜੀ (ਪੀ.ਬੀ.), ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ।

ਆਰ.ਕੇ. ਚੋਪੜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ।

ਐਚ.ਐਲ. ਸਿੱਬਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਆਰ.ਕੇ. ਹਾਂਡਾ, ਆਰ.ਸੀ. ਸੇਤੀਆ, ਨਿਪੁਨ
ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ. ਰਾਏ ਐਡਵੋਕੇਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਲਈ ਸਨ।

ਕੇਬੀ ਭੰਡਾਰੀ, ਪਰਦੀਪ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਭੰਡਾਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3
ਲਈ।

ਜੀ.ਕੇ.ਚਥਰਥ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੀ।

ਨਿਰਣਾ

ਵੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਸੀ.ਜੇ

(1) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬੈਚ ਵਿੱਚ (ਨੰਬਰ 1988 ਦੇ 10952, 1987 ਦੇ 4691, 1988 ਦੇ 2189, 1988 ਦੇ 2190, 1988 ਦੇ 2190, 1987 ਦੇ 7806, 1987 ਦੇ 7807, 1981 ਦੇ 7860, 19817 ਦੇ 7981, 79817 ਦੇ 7860, 1983 ਦੇ 792, 8540 1987 ਦਾ 3400, 1987 ਦਾ 3400, 1988 ਦਾ 10213 ਅਤੇ 1989 ਦਾ 3182), ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਘੇਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਸਵਾਲ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ, ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਦਿਅਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਲਾਸ 1 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਜਾਂ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਬਲਿਕ ਇੰਨਸਟਰਕਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(2) ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।, ਨਵੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਮਹੂਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਜਿਸਨੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ, ਜਗੀਰੂ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਰਗਾਂ ਤੱਕ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ

ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ। ਦਰਅਸਲ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਖਰੜਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ। ਮਿਤੀ 19 ਅਕਤੂਬਰ, 1949, ਰਾਖਵੀਆਂ, ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਲੰਬਿਤ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। 19 ਅਗਸਤ, 1952 ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਵਧਾ ਕੇ 19 ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹਿੱਸਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ 8 ਦਸੰਬਰ 1953 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਬਲਾਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜ ਦੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਪੋਸਟ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਰਾਖਵੀਂ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਸਾਮੀ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਭਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਸੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਤੱਕ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ। ਜੇਕਰ ਬਲਾਕ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੰਜ ਦੇ ਦੂਜੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੋਵੇਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੋ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 29 ਜਨਵਰੀ, 1959 ਨੂੰ ਪੰਜ ਦੇ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ 19 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ 2 ਫੀਸਦੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਮਦਨਜ਼ਰ, ਸਰਕਾਰ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ 100 ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਜਾਂ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ: -

1, 6, 11, 16, 21, 26, 27, 31, 36, 41, 46, 51, 56, 61, 66, 71, 76, 81, 86, 91, 96

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 6 ਵੇਂ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ 26 ਵੀਂ ਅਤੇ 27 ਵੀਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸਨ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ 19 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 20 ਫੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ ਨਵੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾੜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ

ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ 9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ, 14 ਜਨਵਰੀ, 1964 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਲਾਸ I, II, III, ਅਤੇ IV ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ 10 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਪੋਸਟ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਨਵੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੈਰੀ-ਫਾਰਵਰਡ ਨਿਯਮ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਹਿਦਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ: -

“ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਜਨਜਾਤੀ ਜਾਂ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਖਵੀਂ ਅਸਾਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ। ਪੇਮੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕਲਾਸਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਵਰਗ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ / ਅਸਾਮੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਜੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

(3) ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਣ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਕਾਫੀ ਬਣੀ ਰਹੀ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ 30 ਜੁਲਾਈ, 1970 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਿਮਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਆਮ ਪੁਲ ਲਈ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ-ਫਿਟਨੈਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਾਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਘੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 22 ਫੀਸਦੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਸਿਰਫ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ

ਦੀ ਵਿਆਪਕ-ਆਧਾਰਤ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ । - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਆਮ ਸੂਚੀ (ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ-ਫਿਟਨੈਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਲੀਆਂ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

(4) 4 ਮਈ, 1974 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹੇਠ ਵਾਲੀਆਂ 100 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ: -

1, 7, 15, 22, 30, 37, 44, 51, 58, 65, 72, 80, 87, 94 ਅਤੇ ਹੋਰ. ਸ. ਨੰਬਰ 26 ਅਤੇ 76 'ਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਹੁਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੋਸਟਰ ਨੂੰ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਖਾਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ 6 ਜੂਨ, 1974 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ 100 ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੋਸਟਰ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

2, 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29, 33, 37, 41, 45, 49, 53, 57, 61, 65, 69, 73, 77, 81, 85, 89, 93, ਅਤੇ 97 ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਤੇ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਵੀ 2 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 5 ਫੀਸਦੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 15, 35, 55, 75 ਅਤੇ 95 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

(5) ਪਿਛਲੀਆਂ ਹੁਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ 7 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹੁਦਾਇਤਾਂ ਵੀ ਭੇਜੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਕਤ ਹੁਦਾਇਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

“ਮੈਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 1244-OSD (W)-2-70/19996, ਮਿਤੀ 30 ਜੁਲਾਈ, 1970 ਵੱਲ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ-ਫਿਟਨੈਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਲੀਆਂ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਥਮ ਹੈ।

ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ/ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ/ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਸੇਵਾ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ/ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਆਇੰਟਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ/ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੋਸਟਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ/ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

7 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਹਦਾਇਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 7191-OSD(W)-69/18194, ਮਿਤੀ 19 ਜੁਲਾਈ, 1969, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 8 ਸਤੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਯੋਗਤਾ/ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਉਚਿਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ 100-ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਦੇ ਰੋਸਟਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ 100-ਪੁਆਇੰਟ ਰੋਸਟਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇ। ਕਲਾਸ I, II, III ਅਤੇ IV ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਮੈਰਿਟ-ਸੂਚੀ (ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਜਾਂ ਆਮ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ (ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਸਟਰ ਪੁਆਇੰਟ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹਨ। ਰਿਕਰੂਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀਆਂ/ਨਿਯੁਕਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਨੋਟ 1: ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ/ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਪਣਾ ਅੰਸਲੀ ਉੱਚ ਅਹੁਦਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ 2: ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ/ਸੀਨੀਓਰਾਈਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ/ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸਟਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਉਹੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਰੇ ਜਾਣਗੇ।

ਨੋਟ 3: ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਵਾਈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਵੇਲੇ, ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ/ਪੁਆਇੰਟ ਰਾਖਵੇਂ

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਰੇਸਟਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਣ। ਮੇਰਿਟ ਸੂਚੀਆਂ/ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੇਸਟਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(7) ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਉਸ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਹੋਵੇ। ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਰੇਸਟਰ ਪੁਆਇੰਟ ਰਾਖਵਾਂ ਅਹੁਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕੈਟਾਗਰੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ 'ਤੇ ਜਨਰਲ ਕੈਟਾਗਰੀ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੂਨੀਅਰ ਸੀ ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਰਤੀ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ- ਸੀਨੀਓਰਾਈਟੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਡ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਸਨ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੀਸਰਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰੇਸਟਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਡਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵ.

(8) ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਹੋਰ, (1). ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ⁽¹⁾ 1982 (2) SLR 307 ਸਨ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ : ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਇੰਜਨੀਅਰ, ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 201 ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਲਈ 20 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ 111 ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ 2 ਫੀਸਦੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। 202 ਦੇ ਕੁੱਲ ਕਾਡਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਿਰਫ਼ 42 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ 47 ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੇ 22 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਨ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 3 ਤੋਂ 6 ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕਲਰਕ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਸਟੈਨੋਗਰਾਫ਼ਰ ਵਜੋਂ ਨੁਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ - ਉਕਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਟੈੱਕ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 3 ਤੋਂ 6 ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ 30 ਜੁਲਾਈ, 1970 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਐਡਵਾਂਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕਾਂ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ/ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ: ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ - ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਆਮ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੇ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾ ਤਾਂ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਉਕਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਰਗ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਤੁਸਵੀਰ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ।

ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਸੀਮਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

(9) ਜੇਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਹੈ।

(10) ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ

ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਗੈਰ-ਰਾਖਵੇਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ੁਤਤਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ 'ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਸੀਨੀਆਰਤਾ-ਕਮ-ਫਿਟਨੈਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਸੀਮਾ, ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੌਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14, 15 ਅਤੇ 16 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ 7 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਬੰਧਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਕਿ 7 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੂਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ। ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ, ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ 30 ਜੁਲਾਈ, 1970 ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 22 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ੁਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਆਪਕ-ਆਧਾਰਤ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਆਮ ਸੂਚੀ (ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ-ਸਹਿ-ਫਿਟਨੈਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਲੀਆਂ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਮੁੜ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ੁਤਤਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਹੈ

ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ/ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ/ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ "ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ" ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।" ਇਸ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ/ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਆਇੰਟਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ/ਪ੍ਰੋਮੋਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਆਇੰਟ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੋਸਟਰ ਦੇ ਅਗਲੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ/ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੁੱਖੇ ਗਏ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੁੱਖੇ ਗਏ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ "ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ" ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਨੂੰ "ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ" ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਰੋਸਟਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਰੋਸਟਰ 'ਤੇ ਅਗਲਾ ਬਿੰਦੂ - ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਚਾਹਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਬਣਾਉਣਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 7 ਜਨਵਰੀ 1980 ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਨਿਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ-ਮੋਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਭਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਹੁਦਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਰੋਸਟਰ ਦੇ ਅਗਲੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂਆਂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ 19 ਜੁਲਾਈ, 1969 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਕੂਲਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ/ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਉੱਚਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਿਤੀ, 'ਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ

ਉਚਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ 100 ਪੁਆਇੰਟ ਰੋਸਟਰ, ਰੋਸਟਰ ਪੁਆਇੰਟ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਬਿੰਦੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗਾੜਨ ਵਾਲੀ ਮੁੜ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਗੱਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 30 ਜੁਲਾਈ, 1970 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ, ਜੋ ਕਿ 7 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ,

Jaswant Singh and another v. Secretary to Government Punjab
and others (V. Ramaswami, C.J.)

ਕਵਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। - ਮੈਰਿਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਰਾਖਵੇਂ ਅੰਕ ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ। ਓਪਨ ਕੈਟਾਗਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਡਰ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਕੱਲੇ ਚੋਣ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(11) ਇਹ ਵੀ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 16 ਸਿਰਫ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ (ਏ.ਟੀ.ਆਰ. 1962 SC 36)। ਆਰਟੀਕਲ 16(1), (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਜ਼ੁਅਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਖੁਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਸੇ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਿਰਫ ਅਸਲੀਅਤ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ/ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਨਾ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14, 15 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪ੍ਰਫੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕੱਢੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨਾ ਰੱਖਣ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਰੋਸਟਰ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ।

(12) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਸੀ.ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਰੇਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਜਬਲਪੁਰ ਅਤੇ

ਹੋਰ (2), ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੀ, ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਡਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਸਟਰ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਸਟਰ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹੁਦਾ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ 100 ਜਾਂ 40 ਜਾਂ 5 ਦੇ ਪੈਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜੋ ਵੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇ, ਰਾਖਵੇਂ ਅੰਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ- ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਮ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਯੋਗਤਾ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਰੋਸਟਰ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਗੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਖਵੇਂ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰੋਲ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਖਵੀਂ ਪੋਸਟ ਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਜੀ. ਸੀ. ਜੈਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

(13) ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਬੁਨਾਮ ਰਾਜ ਓਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (3), ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਥੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਖੇਡਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੇਟੇਜ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਖਿਡਾਰੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੇਹਰਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਭਾਵ ਕਿ ਵੇਟੇਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵੇਟੇਜ ਦਾ ਲਾਭ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਵਜ਼ਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(14) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ (ਗੁਰਮੇਲ ਭਟਵਾ ਬੁਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ)

(2) 1986 (1) SLR 588.

(3) AIR 1985, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ, 162 (FB)

(4) 1987 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5346 3 ਜੂਨ, 1988 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੁਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮੱਚੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਧਿਆਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ:) ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ,

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ (5) ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮਦਨਜ਼ਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ: ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ ਉਸਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਛੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੰਬਰ 7 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ 18 ਫੀਸਦੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਸੱਤਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ^{ਕੇ}। ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਛੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 3 ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮਦਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1 ਮਈ, 1987 ਨੂੰ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ III ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ 132 ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 28 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਤੋਂ 21 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ - 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਨ। ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

“ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਛੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਜੇਕਰ ਰੋਸਟਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਜ਼ਮਿਪ ਦੇ ਗੇਡ 3 ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ 21 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੰਭਾਲੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਰੋਸਟਰ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ

(5) 1983 (2) SLR 79 = AI R. 1984 SC 1212.

ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਕੁਝ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ।

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਰੋਸਟਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਅਸਾਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਅਸੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਖਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰੇ ਅਤੇ 6 ਵਿੱਚੋਂ 5 ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ 3 ਤੋਂ 8 ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।”

(6) ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ

ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਇਸਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਿਸਨੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5346 ਆਫ 1987 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰੋਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ / ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ ਰੋਸਟਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਖਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(16) (ਮਿਸ ਹਵਾ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ) (6) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਰੋਹਤਕ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਪਬਲਿਕ ਅਧੀਨ ਕਾਲਜ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਰੋਹਤਕ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਝੁਜਰ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਮਤਨਹੇਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ/ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ "ਪੱਛੜੇ ਖੇਤਰ" ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਐਮਬੀਬੀਐਸ ਕੋਰਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਪੱਛੜੇ ਲਈ 150 ਵਿੱਚੋਂ 15 ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ, ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਆਦਿ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ - ਪਿਛਲੀ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰਡ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸੀਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਪਿਛੜੇ ਵਾਰਡ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ, ਦੀ ਗਿਣਤੀ 15 ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਕਿ ਓਪਨ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੋਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਈ ਸੀ

(7) 1973 ਦਾ CWP 2505 ਨੇ 24 ਅਗਸਤ 1973 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪੱਛੜੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਇਹ ਮਨਸ਼ਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਜਿਸ ਵਰਗ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਰਗ ਨੂੰ ਦੇਹਰਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਰਗ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਾਹੀਂ ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਹੱਥ ਰੱਖੇ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ।"

ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਗਲਤ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੱਛੜੇ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੱਛੜੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਹਰਾ ਲਾਭ ਦੇਣ, ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੈਰਿਟ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਪੱਛੜੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਖੁਦ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਪ੍ਰੇਖਿਆ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦੇਹਰਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹੁਣ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇੱਕ ਆਮ ਓਪਨ ਪੁਲ ਸੀਟ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14, 15 ਅਤੇ 16 ਵਿੱਚ । ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

(17) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਜੇਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ 24 ਅਗਸਤ, 1973 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 2505, 1973 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

(18) ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦੂਜੇ ਨਕਤੇ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ- ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੋਸਟਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਖਵੀਂ ਪੇਸਟ ਹੈ। ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ- ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਤੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਉਸਦੇ ਪੂਰੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਿਛਲੇ ਕਾਡਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਵਰਗ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਰਤੀ ਜਿਸ ਵੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪਾਰਟੀ-ਕਲਰ ਕਾਡਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਭਰਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇੱਕ ਵਰਗ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਈ ਟੰਡਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (7) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੇਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੁੱਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਨ: ਟੇਨ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਗੇਡ 'ਡੀ' ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਭਰਤੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਅਪੈਂਟਿਸ ਟੇਨ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹਨਰਮੈਂਟ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕੇਡਰ ਤੋਂ ਸੀਨੀਆਰਤਾ-ਕਮ-ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੇਡ 'ਡੀ' ਤੋਂ ਗੇਡ 'ਸੀ' ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। 27 ਅਕਤੂਬਰ, 1965 ਦੀ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, "ਗਰੇਡ 'ਸੀ' ਦੀਆਂ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਪੈਂਟਿਸ ਟੇਨ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ 31 ਮਾਰਚ, 1966 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੇਡ 'ਡੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਤਕਰਾ ਅਪਰਾਧ ਅੱਗੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇੱਕ ਵਰਗ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰੀ ਟਾਇ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਹੀ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਕੇ ਚਤੁਰਥ, ਇੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਹੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ।

(19) ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਪਿਚਮਨੀ 1(8), ੬ਥਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਸਟੇਟ ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਰਲੇਵੇ 'ਤੇ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਅਤੇ ਟੀ

(8) 1967 (1) SLR 832

(9) 1972 ਐਸਐਲਆਰ 165

ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਤਕਰਾ ਅਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਡਰ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਕਾਡਰ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਜੋ ਵੀ ਸਰੋਤ ਹੋਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਏਕੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(20) ਮੈਜ਼ੂਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਮਐਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (9) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਬਾਰਾ ਉਸੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਰਤੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਰੋਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕੇਡਰ ਤੋਂ ਅਗੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(21) ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਰਮ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਹੁਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ (10) ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਸ ਜਮਾਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੇ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਬਾਰਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਾਂ ਗ੍ਰੇਡ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(22) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (11) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦੂ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 14 ਜਨਵਰੀ, 1964 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਕੱਢ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਕੇ ਧਾਰਾ 16(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ 10 ਅਸਾਮੀਆਂ। ਇਹ ਕੁਝ ਕਾਲਪਨਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਪਰ ਛਾਲ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਗ੍ਰੇਡ.

(10) 1912 ਐਸਐਲਆਰ 932

(11) ਏ.ਜੇ.ਆਰ. 1989 ਐਸਸੀ 261

(12) 1971 ਐਸਸੀ 1777

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੈੱਡ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਦੇ ਗੋਡ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਗੋਡ ਵਿੱਚ ਹੈੱਡ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਦੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ; ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀਜ਼, ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀਜ਼ ਦੇ ਗੋਡ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਸੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ। ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਤਾਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ:-

“ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਹੱਦ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕੇਵਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਕਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 16(4) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 16(1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਰਥਹੀਣ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਧਾਰਾ 16(1) ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਲਾਭ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਬਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲੀਪ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਾੜੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 16(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਇਹ - ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਉੱਤੇ ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਣ ਪੂਰ ਫਿਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੱਛੜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 16(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਕਾਲਪਨਿਕ ਆਧਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(23) ThesTheisisisiseisions,>i in our Vview, aregw I 8y1
ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ- ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(24) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਖਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਨਰਲ ਵਰਗ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਜੋ ਰਾਖਵੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16(1), (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ। ਦੂਜਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ "ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ" ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਰਾਖਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਰੋਸਟਰ ਦੇ ਅਗਲੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰੋਸਟਰ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਢੁਕਵੇਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ (ਵਿੱਚ ਕਲਾਸ I, II, III ਅਤੇ IV ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ)। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਰੋਸਟਰ ਅੰਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਅੰਕ ਹਨ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਵਾਰਡ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ/ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਉੱਚ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦਵਿਧਾਜਨਕ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

(25) ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਤੀਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਉਟ ਆਫ ਟਰਨ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸੀਨੀਆਰਤਾ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਨਰਲ ਕੈਟਾਗਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਕਾਡਰ ਦੀਆਂ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸੀਨੀਆਰਤਾ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। . ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਮ.ਆਰ. ਬਾਲਾਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (12), ਅਤੇ ਟੀ. ਦੇਵਦਾਸਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (13) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। ਐਮ.ਆਰ. ਬਾਲਾਜੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“ਆਰਟੀਕਲ 15(4) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ - ਅਨੁਛੇਦ 16(4) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਸੇਵਾ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤਬਕਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਮੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਯੋਜਨ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪ੍ਰੰਥ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਾਰੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੁਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 15 (ਦੇ ਉਦੇਸ਼) ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। 4. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਇਜ਼ਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਘੱਟ ਹੋਣਾ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ।

AIR 1964 SC 179 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪਛੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇੱਥੇ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੈਕ ਵਾਰਡ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16(4) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਛੜੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। 14, ਸਿਰਫ਼ ਕਿਉਂਕਿ

(12) ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 649

(13) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 179.

ਵਧੇਰੇ ਉੱਨਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਣਗੇ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਅਨੁਪਾਤ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਛੜੇਪਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਭੱਤਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕਰੇਗਾ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਈ.ਐਡਵਾਂਸਡ ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਵਾਲੀਆਂ ਵਾਰਡ ਕਲਾਸਾਂ। ਜੇਕਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੂਜੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਰਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ, ਸਥਿਤੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਉੱਨਤ ਵਰਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਧਾਰਾ (1), (2) ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ, ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ *NM* ਥਾਮਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (14), ਨੇ AIR 1964 SC 179 ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਛੇਦ 16(4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਲਈ ਟੈਸਟ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇਸੀ ਵਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (15) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 179 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ 50 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਲ ਪੋਸਟਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਾਲਾਜੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚਿੰਨਪਾ ਰੈਡੀ ਜੇ. ਨੇ ਦੱਖਿਆ: -

(26) ਅਸੀਂ ਬਾਲਾਜੀ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ 50 ਫੀਸਦੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਕੀ ਬਿਲਕੁਲ

(14) ਏਆਈਆਰ 1976 ਐਸਸੀ 490

(15) ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 1495।

ਬਾਲਾਜੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ SCR ਦੇ ਪੰਨਾ 471 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਪੰਨਾ 663 'ਤੇ) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ: -

“ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਜਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। 15(4): ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ 68 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ

ਆਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਸਾਰ ਹੈ। 15(4) 'ਇਸ ਲੁਈ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਗਠ ਆਰਡਰ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਹੈ। 15(4)।'

ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅੰਕੜਾ ਅੰਕੜੇ ਜਾਂ ਮਾਹਰ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜੱਜਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਾਇਦ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਓਨਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਦਿਖਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਮੇਕ ਸਕੀਨ ਨਹੀਂ। ਅਦਾਲਤ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਤਿਆਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਇੰਨਾ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਣਉਚਿਤ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਨਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਸਕੇ।

(27) ਕੰਵਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (16) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਸਨ :-

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਰੰਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀਆਂ ਡੇਢ ਅਸਾਮੀਆਂ, ਸੁਪਰਡੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ 3/3 ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ 3. ਦਾ /4 ਵਾਂ

(16) 1976 (2) SLR 91.

ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਖਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਸਕੇ, ਦਰਅਸਲ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਬਿਪਤਾ ਨੇੜੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ।

(28) ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਮਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਨੁਚਿਤ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਖੁਦ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਮਨਕਾਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

ਰੈਰ- ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ।

(29) 1988 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 10952 ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 28 ਦਸੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਉਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਦਿਅਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 1 ਅਤੇ 2 ਤੀਜੇ ਉਤਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (1989 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 3182) ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਉਤਰਦਾਤਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਉਤਰਦਾਤਾ ਜਮਾਤ II ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੇ ਕਲਾਸ I ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਉਤਰਦਾਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ, ਕਲਾਸ I ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ 27 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਗਿਣਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਲਾਸ I ਕੇਡਰ ਦੀਆਂ 27 ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, 4 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੇਡਰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਚਾਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਡੀਪੀਆਈ (ਸਕੂਲ), ਸੀਪੀਆਈ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ), ਡਾਇਰੈਕਟਰ, (ਐਸਸੀਈਆਰਟੀ) ਅਤੇ ਵਪੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਬਾਲਗ ਸਿੱਖਿਆ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ 1 ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਕਾਡਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 1 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਤੰਬਰ 1986 ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਕਾਡਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ, ਅਰਥਾਤ ਦੂਜੀ ਉਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਨ। ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਜੇਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਅਤੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 14 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਚੌਥੀ ਪੋਸਟ ਵੀ ਤੀਜੇ ਉਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ - ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਪੋਸਟ/ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਉਹ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਸਿਰਫ਼ 4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, 4 ਵੀਂ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੇ ਡੀਪੀਆਈ ਕਾਡਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਹਨ, ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਦੇ

ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚਣਾ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਜਵਾਬੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਕੋਲ ਸਨ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਆਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਝਿਜਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ 14 ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ। ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰ. 10952 ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ 1988 ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਸਕੂਲ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(30) ਜੇਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੁਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕੁਝ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 18 ਅਕਤੂਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਸਟੇਅ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਬਾਰੇ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫਿਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 8 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

“ਅਸੀਂ 19 ਅਕਤੂਬਰ, 1982 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੇ ਕਿਹਾ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਮੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ/ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ/ਤਰੱਕੀਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤੀ/ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ/ਤਰੱਕੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੰਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਸਾਡੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਣ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 30 ਨਵੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਰਾਤ-ਰਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਦੇ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 30 ਨਵੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਅੰਸ਼-ਸੁਣਾਈ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, 1983.

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਪਮਾਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਣਗੇ।

ਇਸ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇਕਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 30 ਨਵੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁੜ 8 ਮਾਰਚ, 1983 ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 1987 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 5346 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੀਰਾ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰੀਮ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜੇਕਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਜੇਕਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨਾਹੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੇਸਟਾਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੀਵੀ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਕਾਇਲ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(31) 1989 ਦੇ CIN CWP ਨੰਬਰ 2 3182 ਵਿੱਚ ਇੱਕ i ਵਾਧੂ ਬਿੰਦੂ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ 19 ਜੁਲਾਈ, 1969 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਪਦਉੱਨਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕੂਲਰ, ਦ

ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ **ਬਨਾਮ** ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਜੀ. ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

ਰੋਸਟਰ ਅੰਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਅੰਕ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ 29 ਨਵੰਬਰ 1988 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P.4 ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ,

ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 10952/88 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤੀਜੇ ਉਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਰਣਾ ਨਿਰਣੇ

ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪੀਤ
ਸਿੰਘ

ਪਹਿਲਾਂ: ਜੀ ਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਏ ਐਲ ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ —ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1987 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2061।

28 ਜੁਲਾਈ 1988

ਇੰਡੀਅਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1908 ਦਾ XVI) - S. 17(2) (vi) - ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਬਾਰੇ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ: ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ 100— ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ—ਅਜਿਹਾ ਫਰਮਾਨ—ਕੀ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ—ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ—ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਆਧਾਰ — ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। 100 ਜਾਂ ਵੱਧ ਬਸ਼ਰਤ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇ।